

Zpráva

o činnosti českých poslanců EP
7. volební období 2009-2014

Rok první

Obsah

Obsah	2
Vznik a cíle analýzy	3
Úvod	4
Aktivity poslanců	6
Medializace.....	8
Finance	9

Vznik a cíle zprávy

Tato studie navazuje na Analýzu činnosti českých poslanců v Evropském parlamentu v letech 2004-2009 z května 2009, která zevrubně hodnotila práci reprezentantů České republiky v EP během celého šestého volebního období, a to včetně komplexní analýzy hlasování. Vzhledem k poptávce po studijním materiálu tohoto typu jsme se rozhodli pro průběžný, každoroční monitoring, který vyvrcholí v ucelenou analýzu v roce 2014.

V Praze dne 8.9. 2010

PhDr. Karel Škácha

Analytické centrum s.r.o.

Úvod

Druhé volby do Evropského parlamentu proběhly v České republice 5. a 6. června 2009. V rámci reformy evropských institucí připadá na Českou republiku 22 poslaneckých mandátů, tedy o dva méně než v minulém, šestém volebním období.

Volby do EP 2009		
Počet voličů	8 401 374	
Platné hlasy	2 358 934	
Účast	28.22 %	
Strana	Počet hlasů	%
ODS	741 946	31.45
ČSSD	528 132	22.38
KSČM	334 577	14.18
KDU-ČSL	180 451	7.64
5% hranice pro vstup	± 118 000	

Zdroj: Český statistický úřad

Nově zvolení poslanci pro legislativní období 2009-2014:

ODS: Jan Zahradil, Evžen Tošenovský, Oldřich Vlasák, Milan Cabrnoch, Miroslav Ouzký, Ivo Strejček, Edvard Kožušník, Hynek Fajmon a Andrea Češková.

ČSSD: Jiří Havel, Libor Rouček, Richard Falbr, Pavel Poc, Zuzana Brzobohatá, Robert Dušek, Olga Sehnalová.

KSČM: Miloslav Ransdorf, Vladimír Remek, Jiří Maštálka a Jaromír Kohlíček.

KDU-ČSL: Zuzana Roithová a Jan Březina.

Čeští poslanci jsou zastoupeni ve čtyřech skupinách. Nejsilnější skupinou v EP je Evropská strana lidová, ve které jsou zastoupeni dva zástupci KDU-ČSL. Druhou nejsilnější skupinou je Skupina progresivní aliance socialistů a demokratů v Evropském parlamentu, do které patří sedm zástupců ČSSD. Devět zástupců ODS vstoupilo do nově vzniklé Evropské konzervativní a reformní skupiny. Čtyři zástupci KSČM jsou členy Skupiny konfederace Evropské sjednocené levice a Severské zelené levice. Volební účast v celé Evropské unii dosáhla 42,85%.

Cílem této analýzy není hodnotit pozici Evropského parlamentu ve struktuře EU, ani polemika nad případným demokratickým deficitem této instituce. Za úkol jsme si dali faktické hodnocení práce českých zástupců a posouzení, nakolik efektivně využívají možnosti a finanční prostředky, které jim jejich mandát nabízí. Nejde tedy o normativní hodnocení, nýbrž o poukázání na zajímavá fakta, která v různých souvislostech mohou vytvářet subjektivní žebříček úspěšných.

Pro úplnou představu o síle mandátů jednotlivých poslanců uvádíme tabulku s počtem preferenčních hlasů. U poslanců, kteří obhajují své křeslo je zajímavé sledovat, zda navýšili či snížili počet preferenčních hlasů a potvrdil tak správnost svých kroků v očích voliče, což je jedním z kvalitativních výstupů politické práce. V případě hlubokého propadu v preferencích lze považovat takového kandidáta za neúspěšného a za politicky chybného.

Poslanců, kteří obhájili mandát a navýšili počet preferenčních hlasů, bylo šest, z toho nejvyššího rozdílu zaznamenal Hynek Fajmon (ODS). Naopak největší propad preferenčních hlasů zaznamenal Miloslav Ransdorf (KSČM) (-57%).

Pořadí	Poslanec	Hlasy 2004	Hlasy 2009	% 2004	% 2009
1.	Tošenovský Evžen		104 737		14.11
2.	Jan Zahradil	129 888	65 731	18.53	8.85
3.	Miloslav Ransdorf	142 444	61 453	30.12	18.36
4.	Jiří Havel		59 818		11.32
5.	Zuzana Roithová	52 166	52 503	23.35	29.09
6.	Richard Falbr	47 270	44 703	23.06	8.46
7.	Vladimír Remek	85 272	40 650	18.03	12.14
8.	Jan Březina	27 854	23 154	12.46	12.83
9.	Libor Rouček	39 885	19 771	19.46	3.74
10.	Hynek Fajmon	4 840	16 041	0.69	2.16
11.	Češková Andrea		14 477		1.95
12.	Oldřich Vlasák	10 801	11 744	1.54	1.58
13.	Edvard Kožušník		11 567		1.55
14.	Miroslav Ouzký	5 771	9 869	0.82	1.33
15.	Sehnalová Olga		9 386		1.77
16.	Jiří Maštálka	13 317	8 181	2.81	2.44
17.	Brzobohatá Zuzana		7 736		1.46
18.	Milan Cabrnach	5 719	7 143	0.81	0.96
19.	Ivo Strejček	5 865	6 071	0.83	0.81
20.	Jaromír Kohlíček	9 338	5 719	1.97	1.70
21.	Pavel Poc		4 814		0.91
22.	Dušek Robert		4 042		0.76

Zdroj: Český statistický úřad

Aktivity poslanců

Objektivní hodnocení není možné. Neexistuje jednotící kritérium, podle kterého by bylo možné provést jednoznačné srovnání. Z politologického hlediska je však nepochybně nejdůležitější role legislativní, ačkoli je nutné uvědomit si, že na rozdíl od zastupitelů na národní úrovni nemají poslanci Evropského parlamentu možnost absolutní legislativní iniciace, tzn. nemohou až na výjimky předkládat návrhy legislativních norem. Tuto pravomoc má zejména Evropská komise a Rada. Díky tomu je nutné brát na zřetel i další možnosti jak prosazovat politický program, a to zejména ve formě deklarační a apelační. Tak jako v národních parlamentech, tak zejména i v EP platí to, že k prosazení politických vizí je nezbytně nutná schopnost spojovat se. Proto je potřebná týmová hra ve stranických skupinách. Existují však i výjimky, kdy silné osobnosti zastupující úzce vyprofilovaná témata mají šanci na jejich prosazení.

Často využívaným způsobem hodnocení práce poslanců je sledování jejich přítomnosti během hlasování na plenárních schůzích. Za uplynulý rok jsme analyzovali celkem 54 zasedání EP (celkem 355 hodin). Tento způsob hodnocení má omezující výpovědní hodnotu a nelze ho považovat za ten nejdůležitější.

Nejnižší účast na jednání má z českých poslanců Milan Cabrnok (ODS) (viz tabulka níže), který vykazuje 717. nejhorší účast ze všech poslanců EU. Celkový průměr českých zástupců je 86,03 %, čímž Česká republika zaujímá 24 místo z 27 členských zemí EU.

V souvislosti z účastí je nutné si také uvědomit, že jednacím řádem Evropského parlamentu váže proplácení denních diet na potvrzené účasti na jednání.

I z tohoto důvodu se přikláníme k hodnocení na základě předložených legislativních změn, zejména předložených zpráv, které jsou v porovnání s jinými zeměmi stále velmi nízké. Pouze tři poslanci předložili zprávu (2x KSČM, 1x ODS), podobně nízká aktivita je zřejmá i u písemných prohlášení. Nejvíce zpráv zaznamenala poslankyně Véronique Mathieu (26 zpráv), nejvíce prohlášení podal Andreas Mötzer (9). V aktivitě poslanců je nutné zmínit dva negativní příklady. Poslanci Richard Falbr (ČSSD) a Andrea Češková (ODS) za celý rok svého mandátu (tj. 1/5 celého mandátu) nezaznamenali ani jedinou! z monitorovaných aktivit.

Vedle legislativní činnosti je významným nástrojem politické práce forma apelační. Poslanec EP disponuje několika způsoby jak více či méně účinně prosadit své názory. Vedle těch méně efektivních, jako je verbální vystoupení na zasedání, se jedná zejména o písemné otázky Radě a Evropské komisi. Tyto orgány jsou povinny na tzv. interpelace fundovaně odpovědět ve stanoveném termínu a leckdy je to jediná šance, jak získat relevantní informace, případně jak lobbovat za své politické zájmy.

Předkládáme tabulku procentuálnímu vyjádření účasti při hlasování, počtu hlavních výstupů.

Výstupy parlamentní činnosti českých poslanců EP									
MEP	strana	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
Pavel POC	ČSSD	100.00			8			6	1
Edvard KOŽUŠNÍK	ODS	96.55			10	12		2	1
Robert DUŠEK	ČSSD	94.83			25				
Zuzana ROITHOVÁ	KDU-ČSL	94.83		1	57	3	1	15	9
Libor ROUČEK	ČSSD	94.83			118				
Evžen TOŠENOVSKÝ	ODS	94.55	1		6	1			6
Zuzana BRZOBOHATÁ	ČSSD	93.10				2			
Olga SEHNALOVÁ	ČSSD	93.10			20	2		2	5
Miloslav RANSDORF	KSČM	91.23	1		5	5			4
Jiří MAŠTÁLKA	KSČM	89.66	1	2	10	5		3	4
Vladimír REMEK	KSČM	89.66			1	1			2
Oldřich VLASÁK	ODS	87.93			24	3	2	5	11
Jan BŘEZINA	KDU-ČSL	87.72			15	3		15	2
Jaromír KOHLÍČEK	KSČM	85.45			15	5	1	2	2
Richard FALBR	ČSSD	84.48							
Hynek FAJMON	ODS	82.76			4			4	
Jiří HAVEL	ČSSD	79.31			2			1	
Ivo STREJČEK	ODS	79.31			9			1	
Jan ZAHRADIL	ODS	71.93			6	2	1	1	3
Andrea ČEŠKOVÁ	ODS	69.09							
Miroslav OUZKÝ	ODS	66.67		1	3			3	
Milan CABRNOCH	ODS	63.79			4	1	-	5	6

Zdroj: Evropský parlament k 31. Červenci 2010

Legenda:

1. Procentuální účast na hlasování
2. Zprávy
3. Písemná prohlášení
4. Vystoupení na plenárním zasedání
5. Návrhy usnesení
6. Stanoviska
7. Otázky
8. Změny ve zprávách

Medializace

Pro komplexnější pohled na práci českých poslanců v EP přikládáme krátkou rešerši mediálních výstupů v českých médiích. Pro zjednodušení sledujeme pouze celostátní deníky, celostátní televize a celostátní rozhlas, a to v období od 1.7.2009 do 31.7.2010. Podotýkáme, že kvalitativně nehodnotíme jednotlivá vystoupení, jedná se tedy pouze o kvantitativní pohled. Jako klíčová slova jsme použili „Jméno Příjmení“ poslance.

Pořadí	Poslanec	Strana	Počet výstupů
1.	Jiří HAVEL	ČSSD	249
2.	Jan ZAHRADIL	ODS	169
3.	Vladimír REMEK	KSČM	145
4.	Libor ROUČEK	ČSSD	128
5.	Miloslav RANSDORF	KSČM	113
6.	Jan BŘEZINA	KDU-ČSL	109
7.	Jiří MAŠTÁLKA	KSČM	104
8.	Jaromír KOHLÍČEK	KSČM	97
9.	Evžen TOŠENOVSKÝ	ODS	92
10.	Milan CABRNOCH	ODS	83
10.	Oldřich VLASÁK	ODS	83
12.	Zuzana ROITHOVÁ	KDU-ČSL	65
13.	Edvard KOŽUŠNÍK	ODS	64
14.	Ivo STREJČEK	ODS	55
15.	Miroslav OUZKÝ	ODS	48
16.	Hynek FAJMON	ODS	40
17.	Robert DUŠEK	ČSSD	37
18.	Richard FALBR	ČSSD	35
19.	Andrea ČEŠKOVÁ	ODS	26
20.	Pavel POC	ČSSD	23
21.	Olga SEHNALOVÁ	ČSSD	8
22.	Zuzana BRZOBOHATÁ	ČSSD	7

Zdroj: Newton Media

Finance

Bezesporu největší mediální zájem o práci poslanců v EP se netýká jejich legislativní činnosti, nýbrž finančního zajištění jich samých a jejich aparátů. Mnoho mediálních výstupů je ovlivněno např. podmínkami štědrého penzijního systému či nesrovnalostmi s příspěvků a jejich vyúčtování, které není povinné zveřejňovat a v ČR běžné. Příkladem dobré praxe pro detailní vyúčtování příspěvků je např. poslankyně Diana Wallis z Velké Británie.¹

I z tohoto důvodu uvádíme informace týkající se financování mandátu, zejména pak v souvislostech s efektivitou takto vynaložených peněz daňových poplatníků. Ačkoli vycházíme z aktuálních částek, které se během celého funkčního období postupně mění, jsme schopni orientačně dojít k maximální možné hranici toho, s čím každý poslanec během svého mandátu může disponovat. Záleží na vnitřních pravidlech jednotlivých politických stran a skupin a na individuálním přístupu. Nabízí se srovnání efektivity s vynaloženými prostředky.

Poslancům jsou rovněž hrazeny dvě třetiny výdajů na zdravotní péči, vybavení kanceláří v Bruselu i ve Štrasburku, včetně zajištění taxi dopravy v obou městech.

Často kritizovaný je platný penzijní systém. Poslanci mají nárok na důchod od věku 63 let. Výše důchodu je 3,5% ze mzdy za každý odpracovaný rok v EP, nejvýše však 70% mzdy. Někteří z poslanců se takto štědrého systému dobrovolně vzdali.

Mzda a příspěvky (max.)		Aktuální období	2004-2009
	kalkulace	za měsíc	za měsíc
Plat:	€ 7665	191 625	61 400 Kč
Diety:*	€ 298 x 12	89 400	94 764 Kč
Asistenční příspěvek:	19 364 CZK	484 100	464 810Kč
Příspěvek na všeobecné výdaje:	€ 4 202	105 050	109 922 Kč
Budgetary item 4000**	€ 38 432 / 12	80 066	84 870 Kč
Návštěva sídla EP***	€ 16 200 / 12	33 750	35 770 Kč
Jiné cestovní výdaje	€ 4 148 / 12	8 641	
CELKEM za měsíc		992 632	851 536 Kč
CELKEM za rok		11 911 584	
CELKEM za celý mandát		59 557 920	51 092 160

¹ <http://dianawallismep.org.uk/pages/general-expenditure-allowance-invoices-2010.html>

* Denní příspěvek činí 298 EUR, průměrný počet pracovních dnů v zahraničí za měsíc je 12. Vedle této položky mají poslanci nárok na krytí výdajů mimo území EU, a to ve výši €149 na den.

** Příspěvek politické skupině, jejíž je poslanec členem. Prostředky určené pro chod sekretariátu skupiny, pro organizování konferencí apod. Příspěvek se může lišit, záleží na velikosti a vnitřních pravidlech skupiny.

*** Příspěvek na cestu a stravování 90 osob ročně do sídla EP v Bruselu. Příspěvek činí 180 EUR na osobu.